

Expt.: 298/2018

Assumpte: Circular 3/2018 sobre la gestió de la protecció de dades del padró municipal en els supòsits d'especial protecció (víctimes de violència de gènere i menors sota la seua guàrdia o custòdia, menors en acolliment familiar, etc.)

I. PREÀMBUL I OBJECTIU

El Pacte valencià contra la violència de gènere i masclista (2017) estableix dins de la línia estratègica 3, objectiu 3.1, la mesura 14 relativa a: *Garantir el compliment de la normativa per assegurar l'anonimat en els padrons municipals de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles.*

El departament responsable de la coordinació d'aquesta mesura és Presidència de la Generalitat amb la intervenció de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, i els ajuntaments.

El Tribunal Constitucional, en la sentència 292/2000, de 30 de novembre, va definir el dret a la protecció de dades com el dret d'autodeterminació informativa o de lliure disponibilitat de les dades de caràcter personal. Es tracta, doncs, d'un dret fonamental que persegueix garantir el poder de les persones titulars de controlar les seues dades personals, ús i destinació, amb el propòsit d'impedir el seu tràfic il·lícit i lesiu per a la dignitat i dret del personal afectat.

D'aquesta manera, l'objecte de protecció del dret fonamental a la protecció de dades no es reduïx només a les dades íntimes de la persona, sinó a qualsevol tipus de dada personal, siga

Expte.: 298/2018

Asunto: Circular 3/2018 sobre la gestió de la protecció de dades del padró municipal en los supuestos de especial protección (víctimas de violencia de género y menores bajo su guardia o custodia, menores en acogida familiar, etc.)

I. PREÁMBULO Y OBJETIVO

El Pacto valenciano contra la violencia de género y machista (2017) establece dentro de la línea estratégica 3, objetivo 3.1, la medida 14 relativa a: *Garantizar el cumplimiento de la normativa por asegurar el anonimato en los padrones municipales de las mujeres víctimas de violencia de género y de sus hijos e hijas.*

El departamento responsable de la coordinación de esta medida es Presidencia de la Generalitat con la intervención de la Federación Valenciana de Municipios y Provincias, y los ayuntamientos.

El Tribunal Constitucional, en la sentencia 292/2000, de 30 de noviembre, definió el derecho a la protección de datos como el derecho de autodeterminación informativa o de libre disponibilidad de las datos de carácter personal. Se trata, pues, de un derecho fundamental que persigue garantizar el poder de las personas titulares de controlar sus datos personales, uso y destino, con el propósito de impedir su tráfico ilícito y lesivo para la dignidad y derecho del personal afectado.

De esta manera, el objeto de protección del derecho fundamental a la protección de datos no se reduce solo a los datos íntimos de la persona, sino a cualquier tipo de dato personal, sea o no íntimo,

o no íntima, per a evitar que el coneixement o utilització per un tercer pugua afectar drets fonamentals.

En el cas de la violència de gènere, el dret a la protecció de dades es projecta així com un aspecte essencial que pretén garantir la indemnitat, identitat, vida i integritat física de les dones, víctimes d'aquest tipus de delictes i els seus fills i filles.

L'article 15.1 de la Llei 7/2012 de 23 de novembre de la Generalitat, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6912 de 28 de novembre de 2012), estableix que:

“En compliment de la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, es garantirà que les víctimes de violència sobre la dona tinguen la confidencialitat de les dades de caràcter personal, que puguen provocar la seua identificació i localització i, en especial, respecte a l'agressor i el seu entorn”.

Amb la finalitat de complir l'objectiu esmentat, la Direcció General d'Administració Local en el marc de les atribucions establides en l'article 17 del Decret 151/2015, de 18 de setembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de la Presidència de la Generalitat, en col·laboració amb la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, emet la present circular de caire informatiu i sense pretensió normativa.

para evitar que el conocimiento o utilización por un tercero pueda afectar a derechos fundamentales.

En el caso de la violencia de género, el derecho a la protección de datos se proyecta así como un aspecto esencial que pretende garantizar la indemnidad, identidad, vida e integridad física de las mujeres, víctimas de este tipo de delitos y sus hijos e hijas.

El artículo 15.1 de la Ley 7/2012 de 23 de noviembre de la Generalitat, integral contra la violencia sobre la mujer en el ámbito de la Comunidad Valenciana (DOGV núm. 6912 de 28 de noviembre de 2012), establece que:

“En cumplimiento de la legislación vigente en materia de protección de datos de carácter personal, se garantizará a las víctimas de violencia sobre la mujer la confidencialidad de los datos de carácter personal que puedan provocar su identificación y localización y, en especial, con respecto al agresor y su entorno”.

Con la finalidad de dar cumplimiento al mencionado objetivo, la Dirección General de Administración Local en el marco de las atribuciones establecidas en el artículo 17 del Decreto 151/2015, de 18 de septiembre, del Consell por el que se aprueba el Reglamento orgánico y funcional de la Presidencia de la Generalitat, en colaboración con la Federación Valenciana de Municipios y Provincias, emite la presente circular con carácter informativo y sin pretensión normativa.

II. ACCÉS I CESSIÓ DE DADES PERSONALS DELS PADRONS MUNICIPALS EN ELS SUPÒSITS D'ESPECIAL PROTECCIÓ

El padró municipal d'habitants, d'acord amb la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local (LBRL), és el registre administratiu on consten els veïns i veïnes d'un municipi (article 16.1 LBRL).

La gestió administrativa d'aquest registre es responsabilitat dels ajuntaments mitjançant procediments informàtics (article 17.1 LBRL). En conseqüència, el padró municipal d'habitants constitueix un fitxer automatitzat de dades de caràcter personal, el qual està afectat pel Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'estes dades, i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (RGPD) i, la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (vigent en aquells articles que no contradiguen el RGPD).

L'article 16.3 LBRL possibilita la cessió de dades del padró municipal a altres administracions públiques que ho sol·liciten sense el consentiment previ de l'afectat, *«solament quan els siguin necessaris per a l'exercici de les seues competències respectives, i exclusivament per a assumptes en què la residència o el domicili siguin dades rellevants. També poden servir per a elaborar estadístiques oficials sotmeses*

II. ACCESO Y CESIÓN DE DATOS PERSONALES DE LOS PADRONES MUNICIPALES EN LOS SUPUESTOS DE ESPECIAL PROTECCIÓN

El padrón municipal de habitantes, de acuerdo con la Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local (LBRL), es el registro administrativo donde constan los vecinos y vecinas de un municipio (artículo 16.1 LBRL).

La gestión administrativa de este registro es responsabilidad de los ayuntamientos mediante procedimientos informáticos (artículo 17.1 LBRL). En consecuencia, el padrón municipal de habitantes constituye un fichero automatizado de datos de carácter personal, el cual está afectado por el Reglamento (UE) 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo de 27 de abril de 2016 relativo a la protección de las personas físicas por lo que respecta al tratamiento de datos personales y a la libre circulación de estas datos, y por el que se deroga la Directiva 95/46/CE (RGPD) y, la Ley orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de protección de datos de carácter personal (vigente en aquellos artículos que no contradigan el RGPD).

El artículo 16.3 LBRL posibilita la cesión de datos del padrón municipal a otras administraciones públicas que lo soliciten sin consentimiento previo al afectado, *“solamente cuando les sean necesarios para el ejercicio de sus respectivas competencias, y exclusivamente para asuntos en los que la residencia o el domicilio sean datos relevantes. También pueden servir para elaborar estadísticas oficiales sometidas*

al secret estadístic, en els termes que preveu la Llei 12/1989, de 9 de maig, de la funció estadística pública, i en les lleis d'estadística de les comunitats autònomes amb competència en la matèria”.

No obstant això, pel que fa a la matèria objecte de tractament en aquesta circular, es recorda als ajuntaments de la Comunitat Valenciana que l'accés i cessió de dades padronals en els supòsits d'especial protecció (víctimes de violència de gènere i menors sota la seua guàrdia o custòdia, menors en acolliment familiar, etc.) haurà de realitzar-se amb el respecte de les instruccions tècniques sobre gestió del padró municipal aprovades per la Resolució de 16 de març de 2015, de la Sotssecretaria, per la qual es publica la Resolució de 30 de gener de 2015, de la Presidència de l'Institut Nacional d'Estadística y de la Direcció General de Coordinació de Competències amb les Comunitats Autònomes i les Entitats Locals (BOE núm. 71 de 24/3/2015).

Segons el punt 8.1.3 d'aquesta resolució, en els supòsits d'especial protecció (víctimes de violència de gènere i menors sota la seua guàrdia o custòdia, menors en acolliment familiar, etc.), la legislació existent protegeix de manera adequada les dades padronals de les persones en aquestes situacions, ja que **«l'accés a aquestes està limitat als mateixos interessats, que podran consultar-les personalment o per mitjà del seu representant, legal o voluntari, però no així els cònjuges o parelles respecte a les seues víctimes o els pares biològics que ja no tenen la pàtria potestat».**

al secreto estadístico, en los términos previstos en la Ley 12/1989, de 9 de mayo, de la Función Estadística Pública y en las leyes de estadística de las comunidades autónomas con competencia en la materia”.

Sin embargo, en relación a la materia objeto de tratamiento en esta circular, se recuerda a los ayuntamientos de la Comunitat Valenciana que el acceso y cesión de datos padronales en los supuestos de especial protección (víctimas de violencia de género y menores bajo su guardia o custodia, menores en acogida familiar, etc.) deberá realizarse bajo el respeto de las instrucciones técnicas sobre la gestión del padrón municipal aprobadas por la Resolución de 16 de marzo de 2015, de la Subsecretaría, por la que se publica la Resolución de 30 de enero de 2015, de la Presidencia del Instituto Nacional de Estadística y de la Dirección General de Coordinación de Competencias con las Comunidades Autónomas y las Entidades Locales (BOE núm. 71 de 24/3/2015).

Según el punto 8.1.3 de esta resolución, en los supuestos de especial protección (víctimas de violencia de género y menores bajo su guardia o custodia, menores en acogimiento familiar, etc.), la legislación existente protege de manera adecuada los datos padronales de las personas en estas situaciones, puesto que **“el acceso a los mismos está limitado a los propios interesados, que podrán consultarlos personalmente o por medio de su representante, legal o voluntario, pero no así los cónyuges o parejas respecto a sus víctimas o los padres biológicos que ya no ostentan la patria potestad”.**

Per tant, tal com indica la resolució esmentada, correspon a l'Ajuntament controlar la legalitat de l'accés a les dades del seu padró municipal de conformitat amb les normes establides respecte d'això per la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD).

En aplicació de la LOPD, en els supòsits exposats d'especial protecció, la cessió i ús de dades personals a tercers i el seu accés (per exemple, a altres ajuntaments o associacions) ha de subjectar-se al que preveu l'article 11.1 LOPD: *"Les dades de caràcter personal objecte del tractament només podran ser comunicades a un tercer per al compliment de fins directament relacionats amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat"*.

A més, *«és nul el consentiment per a la comunicació de les dades de caràcter personal a un tercer quan la informació que es proporcione a l'interessat no li permeta conèixer la finalitat a què destinen les dades la comunicació de les quals s'autoritza o el tipus d'activitat del receptor de la comunicació»* (art. 11.3 LOPD). Es a dir, el consentiment previ de la mateixa interessada en cap cas, podrà ser genèric.

L'article 11.2 LOPD regula els casos de comunicació de dades personals a terceres persones sense precisar aquest consentiment previ de manera taxativa:

Por tanto, tal como indica la referida resolución, corresponde al Ayuntamiento controlar la legalidad del acceso a los datos de su padrón municipal de conformidad con las normas establecidas a este respecto por la mencionada Ley orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de protección de datos de carácter personal (LOPD).

En aplicación de la LOPD, en los supuestos expuestos de especial protección, la cesión y uso de datos personales a terceros y su acceso (por ejemplo, a otros ayuntamientos o asociaciones), debe sujetarse a lo establecido en el artículo 11.1 LOPD: *"Los datos de carácter personal objeto del tratamiento sólo podrán ser comunicados a un tercero para el cumplimiento de fines directamente relacionados con las funciones legítimas del cedente y del cesionario con el previo consentimiento del interesado"*.

Además, *"será nulo el consentimiento para la comunicación de los datos de carácter personal a un tercero, cuando la información que se facilite al interesado no le permita conocer la finalidad a que destinarán los datos cuya comunicación se autoriza o el tipo de actividad de aquel a quien se pretenden comunicar"* (art. 11.3 LOPD). Es decir, el consentimiento previo de la propia interesada en ningún caso, podrá ser genérico.

El artículo 11.2 LOPD regula los casos de comunicación de datos personales a terceras personas sin precisar dicho consentimiento previo de forma tasada:

"a) Quan la cessió està autoritzada en una llei.

b) Quan es tracte de dades recollides de fonts accessibles al públic.

c) Quan el tractament responga a la lliure i legítima acceptació d'una relació jurídica el desenvolupament, compliment i control de la qual impliqui necessàriament la connexió del tractament esmentat amb fitxers de tercers.

En este cas la comunicació només serà legítima en tant que es limite a la finalitat que la justifique.

d) Quan la comunicació que haja d'efectuar-se tinga per destinatari el Defensor del Poble, el Ministeri Fiscal o els jutges o tribunals o el Tribunal de Comptes, en l'exercici de les funcions que té atribuïdes. Tampoc serà necessari el consentiment quan la comunicació tinga com a destinatari a institucions autonòmiques amb funcions anàlogues al Defensor del Poble o al Tribunal de Comptes.

e) Quan la cessió es produïska entre administracions públiques i tinga per objecte el tractament posterior de les dades amb fins històrics, estadístics o científics.

f) Quan la cessió de dades de caràcter

a) Cuando la cesión está autorizada en una ley.

b) Cuando se trate de datos recogidos de fuentes accesibles al público.

c) Cuando el tratamiento responda a la libre y legítima aceptación de una relación jurídica cuyo desarrollo, cumplimiento y control implique necesariamente la conexión de dicho tratamiento con ficheros de terceros.

En este caso la comunicación sólo será legítima en cuanto se limite a la finalidad que la justifique.

d) Cuando la comunicación que deba efectuarse tenga por destinatario al Defensor del Pueblo, el Ministerio Fiscal o los Jueces o Tribunales o el Tribunal de Cuentas, en el ejercicio de las funciones que tiene atribuidas. Tampoco será preciso el consentimiento cuando la comunicación tenga como destinatario a instituciones autonómicas con funciones análogas al Defensor del Pueblo o al Tribunal de Cuentas.

e) Cuando la cesión se produzca entre administraciones públicas y tenga por objeto el tratamiento posterior de los datos con fines históricos, estadísticos o científicos.

f) Cuando la cesión de datos de carácter personal relativos a la salud sea necesaria para solucionar una

personal relatives a la salut siga necessària per a solucionar una urgència que requerisca accedir a un fitxer o per a realitzar els estudis epidemiològics en els termes establits en la legislació sobre sanitat estatal o autonòmica”.

Davant de la qüestió de la possible comunicació de dades del padró municipal a regidors o regidores de la corporació local, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades ha indicat que en aplicació dels articles 77 LRBRL i els articles 14 a 16 RD 2568/1986, de 28 de novembre (ROF), les regidores i regidors tenen el dret de consultar la documentació que es troba en l'ajuntament i en l'exercici de la seua activitat de control dels òrgans de la corporació, conclou que la cessió de les dades en què consistiria la consulta del padró municipal es troba legitimada per l'article 11.2. a LOPD.

En aquests casos, la persona cessionària només podrà utilitzar les dades en l'àmbit i per al concret fi de l'exercici d'aquesta competència, atés que aquest és el límit establert en la LRBRL; i al seu torn, l'article 4.2 LOPD indica que les dades no podran utilitzar-se per a finalitats incompatibles amb aquelles per a les quals les dades hagueren sigut recollides. En tot cas, els membres electes de les corporacions locals han de respectar la confidencialitat de la informació a la qual tenen accés en virtut del seu càrrec sense donar publicitat que pugja perjudicar els interessos i el dret a la intimitat de les titulars, els seus fills i

urgència que requiera acceder a un fichero o para realizar los estudios epidemiológicos en los términos establecidos en la legislación sobre sanidad estatal o autonómica”.

Ante la cuestión de la posible comunicación de datos del padrón municipal a concejales o concejalas de la corporación local, la Agencia Española de Protección de Datos ha indicado que en aplicación de los artículos 77 LRBRL y los artículos 14 a 16 RD 2568/1986, de 28 de noviembre (ROF), las concejalas y concejales tienen el derecho de consultar la documentación que se encuentra en el ayuntamiento y en el ejercicio de su actividad de control de los órganos de la corporación, concluye que la cesión de las datos en que consistiría la consulta del padrón municipal se encuentra legitimada por el artículo 11.2. a LOPD.

En estos supuestos, la persona cesionaria solo podrá utilizar las datos en el ámbito y para el concreto fin del ejercicio de esta competencia, dado que este es el límite establecido en la LRBRL; indicando a su vez, el artículo 4.2 LOPD que las datos no podrán utilizarse para finalidades incompatibles con aquellas para las que las datos hubieran sido recogidos. En todo caso, los miembros electos de las corporaciones locales deben respetar la confidencialidad de la información a la que tienen acceso en virtud de su cargo sin dar publicidad que pueda perjudicar los intereses y el derecho a la intimidad de las titulares, sus hijos e hijas (art. 128.5 Ley 8/2010, de 23 de junio, de Régimen Local de la Comunidad Valenciana, artículo 16.3 ROF, y la STS de 9 de febrero de 1998). Los

filles (art. 128.5 Llei 8/2010, de 23 de juny, de Règim Local de la Comunitat Valenciana, article 16.3 ROF, i la STS de 9 de febrer de 1998). Els regidors i regidores seran responsables davant de l'Agència de Protecció de Dades de la vulneració del deure de confidencialitat.

Finalment, d'acord amb l'últim incís del punt 8.1.3 de la resolució indicada, *els ajuntaments hauran de prendre les precaucions addicionals necessàries en la difusió de dades (volants, certificats), com, per exemple, incloure anotacions de prevenció en les inscripcions dels ciutadans afectats, que advertisquen de la seua situació.*

Cosa que s'informa perquè en prengueu coneixement i als efectes oportuns.

concejales y concejalas serán responsables ante la Agencia de Protección de Datos de la vulneración del deber de confidencialidad.

Finalmente, de acuerdo con el último inciso del punto 8.1.3 de la resolución indicada, *los ayuntamientos deberán tomar las precauciones adicionales necesarias en la difusión de datos (volantes, certificados), como, por ejemplo, incluyendo anotaciones de prevención en las inscripciones de los ciudadanos afectados, que adviertan de su situación.*

Lo que se informa para su conocimiento y a los efectos oportunos

EL DIRECTOR GENERAL D'ADMINISTRACIÓ LOCAL